

szilárdnak egyzéke.

Table listing various items and their prices, including 'szilárdnak egyzéke', 'Pym', 'II. kötet', etc.

25 dec. 5-11.

sár

órákor.

argysorsjáték.

Szerkesztőség kiadó-hivatala és nyomdá

Kolozsvár, St. Baron utca (Brassai-utca) 10

Szerkesztőség kiadó-hivatala - 977 tel. N. Sz. - 558

Kéziratok kizárólag a szerkesztőséghez címzendők. Kéziratokat nem adjuk vissza.

KELET

3181 Dl. Ramasetter Róbe I. Disz'ér 2. H. 8.

SZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK Romániában

Table with subscription rates: Egész évre 850, Félévre 460, Negyedévre 240, Egy hónapra 85, Egy szám ára pályaútváron és vidéken is 4 le Bukarestben 9.-

Csehszlovákiában

Table with subscription rates for Czechoslovakia: Egy hónapra - ck 55.-, Egy szám - 1.50

1925 november 28 Szombat

Kolozsvár * VIII. évfolyam * 272 szám

5686. Kiszlev 11

Konferencia után

Korai volna még feltenni a kérdést: mit adott a marosvásárhelyi cionista konferencia Erdély zsidóságának, milyen új ösztönzések és gyakorlati irányutmutatások fakadtak belőle? Korai volna, mert még fejünkben zsongnak a lázas munkában átvirrasztott éjszakák, ma még a személyes és szubjektív élmények hatása alatt állunk, amelyek csak később kristályosodnak le személytelen igazságokká. De maguk a külső megnyilatkozások is jelentettek bizonyos pozitív értéket a zsidó mozgalom számára. Azok a heves és sokszor szenvedélyes viták, amelyek oly mozgalmassá tették a tanácskozásokat, a legapróbb részletekig hatoló precizitás, amelylyel a bizottsági üléseken az egyes javaslatok a vita bonckése alá kerültek, azt mutatják, hogy egy eleven, önmagát kellőképpen megbecsülő és produktív zsidó közélet van kialakulóban Erdélyben, amely komoly méltósággal és felelősségérzettel igyekszik kifejleszteni a maga parlamentárizmusát. Mindenki, aki ezen a konferencián résztvett és a felvetett kérdésekhez pro, vagy kontra állást foglalt, lelke gyökeréig át volt hatva a zsidó nép és a cionista ügy szeretetétől és az ügyért való dolgozás őszinte vágyától. A konferencián lezajlott heves harckokban a legfelelőbb és egyben legmegnyugtatóbb momentum mindig az volt, hogy nem személyek és még kevésbé személyi, vagy csoportérdeknek állnak szemben egymással, hanem eszmék küzdenek és mindegyik párt ugyanazt az ideális célt akarja elérni, természetesen más-más utakon és más módszerekkel. Ha így nézzük a marosvásárhelyi konferencia viharait — és másként nem is nézhetjük — akkor éreznünk kell, hogy ez a vihar az erdélyi zsidó nemzeti mozgalom növekvő erejének és élet-akaratainak egészséges megnyilvánulása volt. Mert a mi konferenciáink fokozódó belső harcainak tulajdonképpen csak az ügy iránti szeretet és érdeklődés növekedését jelentik. Ha a marosvásárhelyi konferencia igazságkereső, harcos szelleme szétárad az egész erdélyi mozgalomra, úgy ez a konferencia nagy tettek és nagy eredmények megindítója volt.

A konferencia konkrét eredményei közül legelőb helyen kell kiemelni azt, hogy alkalmasul szolgált annak manifestálására, hogy az erdélyi zsidóság a maga óriási többségében változatlan hűséggel kitart a nemzeti kisebbségi gondolat mellett és élesen elítél minden olyan szervezkedést, amely a zsidóság ezen jellegének elhomályosítására törekszik. A konferencia ratifikálta azokat a határozatokat, amelyeket a Szövetség két előző fóruma a román zsidók egyesületének (Uniunea) erdélyi szervezkedésével kapcsolatban hozott és minden remény megvan rá, hogy az erdélyi nemzeti zsidóság legmagasabb instanciájának ez a határozata döntő befolyással lesz minden jószándéku és önzetes zsidó további állásfoglalására. A konferencia gondot fordított arra is, hogy most már minél hamarabb megtörténjenek azok a lépések, amelyek az egész nagyromániai zsidóság békés és testvéri együttműködéséhez vezethetnek.

Méltó jelentőséggel bírnak azok határozatok, amelyeket a konferencia a szervezet kiépítésére és pénzügyi alátámasztására vonatkozólag hozott. A konferencián felpanaszolt hiányosságok minden delegátus előtt meggyőzően bizonyították, hogy minden bajnak kutterfórása a szervezetlenség volt. A mozgalom hívei nem érezték eléggé maguk fölött egy összefogó szervezet jogokat és kötelességeket árasztó autoritását. A marosvásárhelyi határozatok alkalmasak arra, hogy új életre keltsék az ellankadt szervezeti öntudatot és ismét küzdő egységbe töm-

ritsék Erdély népi alapon álló zsidóságát. Jövétt formáló hatást remélünk azoktól a határozatoktól, amelyeket a konferencia a palesztinai kivándorlás, a máramarosi zsidóság felsegélyezése és főként a chalucnevelés ügyében hozott. Azt hisszük, hogy különösen az utóbbi kérdésben sikerült megtalálni a konferenciának azt a mérsékelt középutat, amely egyedüli biz-

tosítéka lehet az egészséges erdélyi chalucmozgalomnak. A hatodik országrészi cionista konferencia sokat dolgozott és jó munkát végzett. Ha a megválasztott új vezetőség méltó lesz a konferenciához, akkor az erdélyi zsidó nemzeti mozgalomra Marosvásárhelyen egy dolgos és eredményekben gazdag esztendő virradt.

Vajudik az új Briand-kormány

A francia lapok már közlik az új kabinet névsorát. Az új kormány fogja ratifikálni a locarnói egyezményt

(Páris — Az Új Kelet tudósítójától.) Miután Herriot visszatért kormányalakításra való megbízatását. Doumergue elnök ismét Briandot bízta meg kabinetalakítással, Briand kabinetalkitási kísérletével kapcsolatban politikai körökben megvannak győződve arról, hogy a mérsékelt jobboldali csoportok támogatni fogják Briandot s lehetővé teszik számára egy többség megalakítását. Az „Ouvre“ szerint Painlevé kormányának tagjai közül Durand, Perrier, Chautemps és Demonzie lesznek tagjai az új kormánynak. Loucher minden bizonnyal szintén tagja lesz a kabinetnek, vagy mint pénzügyminiszter, vagy mint valamilyen más tárca élén. Új minisz-

tereként Malvyt, D'Albert-t, Laval-t emelgetik. A megalakítandó új kormány első dolga mindenesetre a locarnói szerződés ratifikálása lesz. Ebben a kérdésben a szocialisták nem támasztanak nehézséget a kormánynak és Briand nyugodtan Londonba utazhat. Más verzió szerint Briand kijelentette, hogy a szocialisták támogatása nélkül nem alakít kormányt. Berlin, november 27. A német birodalmi gyűlés tegnap másodszori ülésében is elfogadta, illetve ratifikálta a locarnói egyezményt. Csúpan az első szakasz nem kapta meg a szükséges kétharmad többséget és így ezt a szakaszt újabb szavazás alá bocsátják.

A német „fekete Reichswehr“ a bíróság előtt

Zárt ajtók mögött tárgyalják a kampószerű vészbirosg gyilkosságait

(Berlin, november 27. Az Új Kelet tudósítójától.) A napokban kezdődött meg a schwerini esküdtszék előtt egy német különítmény által elkövetett orvgyilkosság tárgyalása. A vádirat szerint Erhard Bayer 1923 ban belépett az ugynevezett „Fekete Reichswehr“ kötelékébe, de, mert katonai okmányai között hamisítványokat fedeztek fel, gyanússá vált és azt hitették, hogy kémiszolgálatokra vállalkozott. A különítmény vésztervényeszeke halálra ítélte. A halálos ítéletet Boldt őrmesternék kellett volna végrehajtania Előbb méreggel akarták eltenni Bayert láb alól. Ezek a kísérletek azonban sikertelennek bizonyultak, mire Boldt a múlt év decemberében valami ürüggyel Mecklenburg község határába csalta Bayert. Itt egy óvatlan pillanatkán Boldt a mitsem sejtő Bayer mögé

került és egyetlen revolverlövéssel leterítette. Ezután két különítményi katona elásta a holttestet. Ugyanezek a katonák azonban lelkismeret-furdalást érezvén, jelentést tettek az estről a schwerini rendőrségnek, amely letartóztatta Boldtot, majd a nyomozás során azokat is, akik részt vettek a vészbirosg ítéletében: Schöllcr és With főhadnagyokat, továbbá Stecken, Fritz hadnagyokat és a két közkatonát, Rödert és Pétert, akik az áldozat eltakarítását végezték. A különítmény vezetői, von Pannwitz és Eckermann tisztek megszöktek. A vád gyilkosságra való felbujtásról szól. A per hosszabb ideig fog tartani. A törvényszék elnöke a tárgyalás kezdetén kijelentette, hogy ítélethozatalig zárt tárgyalás lesz.

Új földreformot akar a parasztpárt

Jövő héten a szenátus elé kerül a választójogi törvény

(Bucuresti-Bukarest, november 27. Az Új Kelet tudósítójától.) Ma délután a kamara ülése után a kormány tagjai minisztertanácsra ülnek össze. Ezt megelőzőleg Bratianu Vintila, Alexandru Constantinescu és Bratianu Jonel fontos tanácskozásokat fognak folytatni a választói törvényjavaslattal kapcsolatban. Az a bizottság, amely a választójogi javaslatot van hivatva végleges formába önteni, ma délelőtt a belügyminisztériumban értekezletet tartott, melyen az egyes részletkérdéseket vitatták meg. Hir szerint elhatározták, hogy

hassa az ország közvéleményét a kormányt illetőleg. Egyébként tegnap este Alexandru Constantinescu lakásán a miniszterek újabb értekezletet tartottak, amelyen a liberális párt fővárosi tagozatának elnöke T. H. Florescu volt igazságügyminiszter is résztvett. Az értekezleten Duca és Bratianu Vintila kifejezték azt az óhajukat, hogy a disszidens liberálisokkal meg kellene egyezni, illetve ki kellene békülni. Felhatalmazták Ducat, hogy ilyen irányban tárgyaljon a disszidensekkel. Duca megbízatása alapján még a mai nappal érintkezésbe lép velük. A nemzeti és parasztpárt közötti tárgyalások ma folytatódnak. Hir szerint a kisajátítók körül vannak nézeteltérések a két párt között, de megvan a remény arra, hogy sikerül e kérdés körül is kielégítő megoldást találni.

az a lista lesz a győztes, amely a szavazatok legalább 60 százalékát kapta.

Ha ilyen nincs, úgy a proporcionális elvek érvényesülnek. A választójogi törvényjavaslat a jövő hét folyamán teljesen készen lesz és a szenátus elé kerül.

A községi választások ügyében az a legújabb verzió, hogy Bratianu Jonel a kérdést egyelőre nyugvóponton hagyja.

Más verzió szerint

a király óhajítja a községi választások megtartását, hogy a mezőgazdasági választások után megegyezzen meghall-

A parasztpárt állítólag új földreformokat akar, amit Maniu és Vajda elleneznek.

A nemzeti párt vezérőbizottsága egyébként ma délelőtt Argetoianu lakásán értekezletre ült össze, hogy megszövegezzék a parasztpártnak átadandó választójegyzéket. A jegyzéket ma délután nyújtják át.

Uschischkin december 11-én érkezik Erdélybe

Temesváron, Nagyváradon és Kolozsváron tesz látogatást

(Cluj-Kolozsvár, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hirt adtunk már arról, hogy Menachem Uschischkin, a Keren Kajemet Lőjiszráél jeruzsálemi direktóriumának elnöke Erdélybe érkezik, ahol pár napot fog tölteni. Uschischkin ma Londonból táviratilag értesítette a Zsidó Nemzeti Alap erdélyi vezetőségét, hogy december 11-én érkezik meg Erdélybe és tízennyolcadikán Konstanzában hajóra száll, hogy visszatérjen állandó tartózkodási helyére, Palesztinába.

Uschischkin a Palesztina munka egyik legmarkánsabb vezetőembere. Weizmann és Szokolov mellett annak a triónak a tagja, mely az egész világ előtt a cionista mozgalmat képviseli. Uschischkin azonban nem politikus. Ezt bizonyítja, hogy amikor Palesztina felépítése a legsürgősebb realitás lett, otthagya a cionista politikát és minden energiáját a közvetlen Pa-

lestina-munka szolgálatába állította.

Pedig az az energia, amelyet Uschischkin képviselt, a zsidóság világpolitikájában nagyon is jelentős volt. Hiszen ő volt az, aki a békekongresszión akkor még meglepetésszámba menő merészséggel kétórás héber beszédben fejtette ki a zsidó népköveteléseit. A beszédet természetesen nem értették meg a békekongresszión delegátusai, de megértették azt, hogy a héber nyelv élő valóság lett és az a lelki atmoszféra, amelyet Uschischkin héber beszéde keltett, lehetővé tette azokat a határozatokat, melyek biztosították a zsidóság ősi földjéhez való jogát.

Uschischkin Jugoszlávián keresztül érkezik Erdélybe és így útjának első állomása előreláthatólag Temesvár lesz, ahol december 13-án tart előadást. December 14-én Nagyváradot keresi fel, majd Kolozsvárra érkezik, ahol pár napot fog tölteni.

Az országgrészi cionista konferencia további határozatai

Máramaros éhező zsidóságának ügyét Erdély össz-zsidósága a maga ügyének tekinti

(Cluj-Kolozsvár, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A marosvásárhelyi konferencia egyik legfontosabb tárgyalási pontja volt a máramarosi zsidóság helyzete és azokra a módosításokra a keresése, amelyekkel ezen a kompakt zsidó tömegen segíteni lehetne. Erre vonatkozólag dr. Weisz Fülöp, a Palesztina bizottság referensének előterjesztésében a konferencia a következő határozati javaslatot fogadta el:

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Targu-Muresen, 1925 novemberében megtartott országgrészi konferenciája kimondja, hogy Máramaros éhező zsidóságának ügyét Erdély össz-zsidósága a maga legközvetlenebb ügyének tekinti. Ezért a konferencia elsőrangú feladatának tekinti a máramarosi zsidóság életfeltételeinek feljavítását, úgy benn az országban, mint egy máramarosi zsidókból alakítandó palesztinai kolónia sürgős létesítése útján.

A máramarosi zsidóságért

1. A konferencia által választandó kisintézőbizottság felirattal fordul a Palesztinát építő alapok, a Keren Kajemet Lőjiszráél, a Keren Hajjeszód, valamint a Cionista Világszervezet vezetőségéhez és felhívja ezek figyelmét az Erec Jiszráélban létesítendő máramarosi kolónia szükségességére és jelentőségére.

2. Egyidejűleg átirattal fordul az American Joint Distribution Comittéhez, amelyben feltárva a máramarosi zsidóság gazdasági helyzetét, sürgős ankét megtartását és ennek eredményéhez képest a máramarosi zsidóság részére megfelelő segélyek kiutalását kéri.

3. A konferencia jóváhagyólag tudomásul veszi és véglegesíti a Palesztina-hivatal keretén belül felállított zsidó munkásközvetítő intézményt, annak főtartására 5000 lejt szavaz meg, amely összeg előteremtésével a Palesztina-bizottságot bízta meg.

4. A kisintézőbizottság memorádummal fordul a palesztinai cionista executívához Jeruzsálemben, amelyben feltárja a máramarosi földmunkások kitünő alkalmasságát és kéri, hogy Máramarosnak mentől nagyobb számban, de évenként legalább ötszáz bevándorlási engedélyt adjanak.

5. A konferencia felhívja a szigeti csoport vezetőségét, hogy Máramaros zsigóságáról a konferencia után azonnal pontos statisztikát készítsen, amelyből megállapítható legyen, hogy hol van legnagyobb szükség segítségre.

6. A konferencia már itt felhívja a delegátusokat és Erdély egész zsidóságát arra, hogy a munkaadók alkalmazzanak máramarosi munkásokat.

7. A konferencia felhívja a Palesztinahivalt, hogy Máramaros vidékére továbbra is különösen súlyt fektessen és mentől gyakoribb

személyes érintkezéssel biztosítsa a hathatós segítséget.

A Keren Hajjeszód programja

Az erdélyi zsidóság jövő évi Palesztinamunkájának irányát több határozati javaslat elfogadásával szabtta meg a konferencia. Az első határozati javaslat, mely a Keren Hajjeszód-munkára vonatkozik, dr. Szőnyi Géza főtitkár terjesztette be és így szól:

1. A konferencia meglegedéssel állítja meg a Keren Hajjeszód vezetőségének jelentéséből azt az örömdetes tényt, hogy a konferenciális évben elért eredmény, bár kielégítőnek nem mondható, az előző évekkel szemben nagy haladást jelent.

2. Tekintetbe véve azt a körülményt, hogy a XIV. cionista világkongresszus az épülő ország követelményeinek kielégítésére lényegesen emelni volt kénytelen az 5686. év budgetjét és hogy ezen budget előteremtése a Keren Hajjeszód elengedhetetlen feltétele az építőmunka biztosításának, a konferencia kimondja, hogy minden cionista ebben az évben is munkájának központjába a Keren Hajjeszód propagálását és támogatását tartozik helyezni.

3. Miután országgrésziünk legtöbb helyén még ma sincs rendszeres Keren Hajjeszód munka, kötelessége a helyi csoportoknak mindent elkövetni, hogy az akció beszerzése a csoport területén haladéktalanul kezdetét vegye.

4. A konferencia kötelességévé teszi minden cionistának, hogy a Keren Hajjeszód kiküldött szervezési és gyűjtési munkájukban mindenkor támogassa.

5. A konferencia ismételt és hangsúlyozottan kimondja, hogy a kongresszusok és előbbi konferenciák Keren Hajjeszód-határozatai minden cionistára kötelezők. Felhívja a csoportok figyelmét arra, hogy cionista tisztet csak az tölthet be, aki a Keren Hajjeszóddal szemben fennálló kötelezettségének eleget tesz.

A konferencia elhatározza még, hogy a Keren Hajjeszód érdekében Erdély cionistáihoz felhívással fordul.

A Keren Kajemet programja

Az első erdélygrészi Keren Kajemet-konferencia által beterjesztett határozati javaslatok, amelyeket az országgrészi konferencia egyhangulag magáévá tett, a következők:

1. Mondja ki az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség hatodik országgrészi konferenciája, hogy minden tagjára kötelezővé teszi, hogy otthonában Keren Kajemetperselyt egyen. Kimondja, hogy minden olyan ténykedésnél, amelynél a sékel felmutatása igazolásul szolgál, kívánatosnak tartja, hogy a sékelfizetőnek legalább minimumot meghozó KKL-perselye van. A konferencia kívánatosnak tartja, hogy

minden perselytulajdonos egy persely kihelyezését tartsa lelkiismereti kötelességének.

2. A VI. országgrészi konferencia kötelezővé teszi minden egyes helyicsoporthoz, kövesse-nek el minden, hogy a hitközség ne görditsen akadályt az elé, hogy tagjai a minden politikától mentes Keren Kajemet Lőjiszráélre snoderolhassanak. Hassanak oda, hogy a KKL snoderolás a hitközség hivatalos listájába felvéssék és az így feljárt összegek a hitközség útján inkasszáltassanak a Keren Kajemet javára.

3. A konferencia kívánatosnak tartja, hogy minden cionista kereskedő és iparos a rendelések feladásánál egyezreléket beinkasszáljon a Keren Kajemet javára.

A konferencia elhatározta, hogy az idősebb cionisták bevonására a Keren Kajemet-munkába be kell vezetni az ugynevezett „Selbstkontingentirung“-ot. Ez azt jelenti, hogy minden cionista az év folyamán egy olyan blokk elhelyezését vállalja, amely husz lejtől 500 lejtig álló lapokból 5000 lejt ér éket tesz ki. A Selbstkontingentirung tehát nem azt jelenti, hogy mindenki önmagát adóztatja meg, hanem azt, hogy egy ilyen blokknak a különböző alkalmakkor való elhelyezésével a Keren Kajemet javára 5000 lejt biztosít.

A chalucmozgalom fejlesztése

Másik főproblémája volt a marosvásárhelyi konferenciának az erdélyi chalucmozgalom, amelynek komoly és nagyvonalú megoldására a konferencia a következő határozatot hozta:

1. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség VI. konferenciája annak a ténynek a tudatában, hogy Palesztinát csak összmunkával lehet felépíteni, bensőséges szeretettel üdvözli az első két erdélyi chalucokolóniát, a clujji és oradea-marei chalucokat és őket a zsidó ifjúságnak, mint követendő ideált állítja oda.

2. A konferencia kimondja, hogy a chalucmozgalom fejlesztése a következő konferenciális év egyik legfontosabb feladata.

3. Utasítja ezért a Palesztina-bizottságot, hogy állandóan tartsa szem előtt a clujji és oradea-marei chalucosoporthoz és ragadjon meg minden alkalmat ezek erkölcsi és anyagi támogatására és az erdélyi chalucmozgalom ki-
szélesítésére.

4. Utasítja a Palesztina bizottságot, hogy addig, míg a chalucokkal egyetértésben, a chalucok önálló szervezete létesíthető lesz, a chalucmozgalmat ellenőrző és irányító munkálato-
kat ellássa.

5. Alakítsa a Palesztina-bizottság a chalucügy propagálására és erkölcsi és anyagi támogatására az összes ifjúsági szervezetek és munkaadók bevonásával egy chalucpártoló bizottságot.

6. A konferencia a chalucmozgalom támogatására egy 100.000 lejes évi büdzsét szervez meg, mely összeget a Palesztina-bizottság a mizrahi és nem mizrahi csoportok között közös megállapodás szerinti arányban oszt szét.

7. A konferencia felhívja az összes ifjúsági szervezeteket, hogy tagjaikat az igazi chalucaink szellemében nevelve, hassanak oda, hogy tagjai minél nagyobb számban lépjenek be a chaluc-szervezetbe.

8. A konferencia örömmel veszi tudomásul a Hitachduth Barisszia-Aviva Jom Habitachdutjának azon határozatát, hogy tagjait igazi chalucszellemben kívánja nevelni és a chalucmozgalmat minden erővel támogatni kívánja.

A konferencia által hozott határozatok közzétételét követően számunkban folytatjuk.

Zongorák

gyári lerakata, gyári árban részlete is. **Stornberg**, — Oradea-Mare. Bulev. Regale Ferdinand

butort, zongorát

Marosvásárhelyre és tekintse SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYGRÉSI BUTORTYAR RÉSZV. TÁRS. butortermék, asztalosok furniárkészleteiket legelőbban itt szerzhetik be

A nap

Az emberiséggel ket a tudomány is óriási tüngyölő, amely az összes hatalmas tudomány és zeti erők a köve-
össze: a föld saját és a hold vorzóerrendű feltevések egymány azokra a jele naprendszerünkben kezett megmagyaráz
A tudományos voltak olyanok, amelyek alapján lyességét, mert arra hogy ami a földön teken is az, me vesre, hogy a föld a világűrben.

Ennek a tudom jezést Rávész Arth asztrofizikai tanulm a sajtót. Eltekint könyvvel már azé Rávész Arthur

munka Erdély tud runk állást foglalni lett, sem pedig a megállapítások erd állapítható, hogy figyelemreméltó ré képezhetik egy ko

Huszávi kísérlet ményét foglalja ő ezek az új eredmény jelenlegi ismereteink állapításokkal szem az összes energiák nap, amelynek e dékben sem lenn szeti erők kuforrból nem melegot hullámokat, amelyek behatása alatt A meleg nagy tá mert a hőnívőkül De nem érkezhét a földfeletti légő mint ahogy a the légüres téren sem

Megcáfolja a ságot is, hogy a forma magasságt Rávész Artur szelítőnél a nap von amelynek alsó át nek felel meg. N lánzás, hanem a idézi elő a barom valamint azt, ho alacsony, a sarko légnymás. A föld magas, hanem 36 terjed, mert a fő ebben a magassá már pedig légüre izzásba.

Az új doktrin bézi nem az any neses erők. Ez a föld középpontját középpontjának folytán az anyag körfolyamat ered nyul. Ennek a r gétől függ az ar rőperejétől és a nagyobb valamé képessége, annál Legérdekeseb amely megállapí fok Celsiusal olyan állapotu ugyancsak me telek, amelyek A napot éppen

Vörös,

Ócskából új ruhája lesz, ha Czinknél festet, tisztított.

november 28

ÉLET ÉS TUDOMÁNY

A nap nem tűzgolyó

Az emberiséggel egyidős az a felfogás, melyeket a tudomány is magáévá tett, hogy a nap egy óriási tűzgolyó, a világűrben száguldó lávatomeg, amely az összes természeti erők kuforrása. A hivatalos tudomány álláspontja szerint ezek a természeti erők a következő komponensekből tevődnek össze: a föld saját melege, a föld forgása, a nap és a hold vonzereje. E hipotézisekből a másodrendű feltevések egész sorozatát vonja le a tudomány azokra a jelenségekre vonatkoztatva, melyek naprendszerünkben tapasztalhatók és ezekkel igyekezett megmagyarázni a természet összes titkait.

A tudományos hipotézisekkel szemben mindig voltak olyanok, akik a szigorú gyakorlati megfigyelések alapján kétségbevittek a feltevések helyességét, mert arra az álláspontra helyezkedtek, hogy ami a földön fizikai törvény, az más égitesteken is az, mert semmi ok sincs arra a feltevésre, hogy a földgömbnek kiváltságos helyzete van a világűrben.

Enek a tudományos szkepticizmusnak ad kifejezést Révész Arthur boksánbányai elektromérnök asztrofizikai tanulmánya is, amely most hagyta el a sajtót. Eltekintve a téma érdekességétől, a könyvvel már azért is érdemes foglalkozni, mert Révész Arthur tanulmánya az első asztrofizikai munka Erdély tudományos irodalmában. Nem akarunk állást foglalni sem a hivatalos tudomány mellett, sem pedig a régi elméleteket megdöntő új megállapítások érdekében, de annyi feltétlenül megállapítható, hogy a könyvnek nagyon érdekes és figyelemreméltó részletei vannak, amelyek anyagát képezhetik egy komoly tudományos megvitatásnak.

Huszvéri kísérleteinek és megfigyeléseinek eredményét foglalja össze munkájában Révész Arthur és ezek az új eredmények nem összeegyeztethetők a jelenlegi ismereteinkkel. A mai tudományos megállapításokkal szemben a könyv azt hirdeti, hogy az összes energiák kuforrása csak látszólag a nap, amelynek energiátartalma a másodperc töredékében sem lenne elegendő arra, hogy a természeti erők kuforrásának tekinthető legyen. A napból nem megleget kapott a föld, hanem csak fényhullámokat, amelyek a föld felületének és légkörének behatása alatt változtak át melegé és fényé. A meleg nagy távolságokat áthidalni nem képes, mert a hőnőkülönbséget azt kiegyenlíteni törekszik. De nem érkezik meleg a napból azért sem, mert a földfeletti légkör nem engedi keresztül, mint ahogy a termos-palack két üvegfala közötti légteret nem képes áthatolni.

Megdöbbent a könyv azt a tudományos igazságot is, hogy a körülöttünk levő levegőréteg egyforma magasságban burkolja be a földgömböt. Révész Arthur szerint ez a levegőréteg az egyenlítőnél a nap vonzereje folytán magas kuptot alkot, amelynek alsó átérője 62 fok földrajzi szélességnek felel meg. Nem a szél által okozott légkullánczás, hanem a légkupról leomló levegőtömeg ideálisan a barometrikus maximumot és minimumot, valamint azt, hogy az egyenlítő vidékén olyan alacsony, a sarkokon pedig abnormálisan magas a légnyomás. A föld levegőrétege nem 300 kilométer magas, hanem 3654 kilométer magasságon is túlterjed, mert a földről elhatoló villamosáram még ebben a magasságban is fényjelenséget idéz elő, már pedig légüres tér, vagyis a semmi nem jöhet létre.

Az új doktrína szerint a nehezítés és a kóhézió nem az anyagok tulajdonsága, hanem mágneses erők. Ez a gravitációs erő azonban nincs a föld középpontjában. A tárgyak azért esnek a föld középpontjában irányába, mert a föld mágnesere folytán az anyagban indukált másodlagos mágneses áramlatok eredője a föld középpontja felé irányul. Ennek a másodlagos mágneses körnek a sűrűségétől függ az anyagok súlya, nem pedig a föld tömegétől és a föld gravitációs vonzásától. Minél nagyobb valamely anyagnak a mágnességfelvétel képessége, annál súlyosabb.

Legérdekesebb megállapítása a könyvnek az, amely megállapítja, hogy a nap nem egy 6000 fok Celsiusal bíró lávagömb, hanem éppen olyan állapotú égitest, mint a föld, amelyen ugyancsak megvannak mindazok az előfeltételek, amelyek a szerves élethez szükségesek. A napot éppenugy levegő veszi körül, mint a földet és a napfolt sem egyéb, mint a nap tényleges földje. Az pedig, amit a csillagászok hidrogén-robbanásoknak és lángnyelveknek mondanak, nem egyéb, mint elektromos kistülések, amilyenek a föld sarkvidékein is tapasztalhatók és amelyeket az égitestek mozgása idéz elő. Ezek a határozott sarkfények adják a nap világitóképességét, amely a föld levegőrétegeinek optikai jelenségei miatt többszörösen fokozódva hat az emberi szervezetre.

Számos más megállapítás mellett, ez az utóbbi képezi a gerincét Révész Arthur érdekes könyvének, amely tudományos körökben alighanem heves vitákra fog alkalmat adni. (d. e.)

Révész Arthur könyve kapható az Uj Kelet könyvosztályban.

Megkezdődött a kisebbségi oktatásra vonatkozó miniszteri értekeztetés

(Bucuresti-Bukarest, november 27. Ma délelőtt Angheliescu miniszter elnökle mellett értekeztetés volt a kisebbségi oktatásra vonatkozó törvényjavaslat ügyében. Az értekeztetésen résztvettek a kisebbségi egyházak képviselői is, akik átnyújtották Angheliescunak az egyházak igazgatótanácsai által megszerkesztett memorandumot, amelyben összefoglalták a törvényjavaslattal kapcsolatos sérelmeket.

A miniszter a memorandumot átvette és kijelentette, hogy az előterjesztéseket tanulmányozni fogja és holnap egy újabb értekeztetés keretében megteszi észrevételeit.

Az új cseh kormány

a szovjet elismerésével áll, vagy bukik

Ha nem sikerül keresztülvinni az elismerést, új választásokat irnak ki

(Prága, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Csehszlovákia kormány külpolitikai programjának egyik legfontosabb pontját Szovjet-oroszország elismerése képezi. A fiatalabb kormánytagok politikusként határozottan a szovjet elismerése mellett törnek lándzsát. Az iparosok pártjában is a szovjet elismerése mellett vannak. Abban az esetben, ha a szovjet ellen agitálók megalégednek a tiltakozással, a

kormány nem fog casus bellit látni deklarációjukban. Ha azonban az elismerés miatt a helyzet kiélesedne, Svehlák arra is el vannak szánva, hogy új választásokat irnak ki. Kormánykörökben a szovjet elismerését befejezett ténynek tekintik és hangsúlyozzák, hogy a koalíció a szovjet elismerésével áll, vagy bukik. Csehszlovákia Moszkvában követtséget és főkonzulátust fog felállítani.

Vajda Sándor visszatér a politikába

A volt miniszterelnök nyilatkozata Cuzáról, a Barbusse afférről, a parasztpárti tárgyalásokról és a Magyar Partról

(Cluj-Kolozsvár, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vajda-Voevod Sándor, volt miniszterelnök a nemzeti párt vezére tegnap Kolozsvárra érkezett és fogadta a „Rapid” munkatársát, akinek az aktuális problémákról a feltett kérdésekre hosszabb nyilatkozatban válaszolt. A nyilatkozat, amelynek egyes részeit nem értünk egyet és ezekre még visszatérünk, így indult:

— *Miniszterelnök ur már régen nem hallotta szavát a politikában. Ugy tudjuk, hogy a parasztpárttal most folyó tárgyalásokban nem vesz aktív részt. Mi az oka ennek?*

Vajda a gladiátor

— Kisebbségi okok — válaszolt Vajda — késztettek arra, hogy bizonyos mértékben távol tartsam magam a küzdelmekről. Lényegtelen betegségi okok ezek, melyek azonban sokkal kellemetlenebbek, mint egy erős betegségi roham. Ezek miatt nem tudtam Bukarestbe menni, de remélem, hogy nem sokára elfoglalom „a Metropol-hegyi” cirkusban a gladiatori szerepemet.

— *Politikai okok nem játszottak közre?*

— Mik lehetnének azok? A nemzeti párt legfegyelmesebb tagja vagyok. Jelen voltam a parasztpárt megszületésénél, sőt abban a szülői szerepet játsztam, én mindig a két párt szoros együttműködését sürgettem. A két párt fuzióját akarom és az a meggyőződésem, hogy semmilyen liberális intrika nem fogja megakadályozhatni azt az akciót, melyet a két párt legkiválóbbjai megkezdtek.

Barbusse is hibázott

A Barbusse-ügy foglalkoztatja napok óta a közvéleményt.

— *Mi a véleménye ebben miniszterelnök urnak?*

— A kormány a legnagyobb taktikai érzékihiányt árulta el ebben az ügyben, de meg kell mondanom, hogy Barbusse is hibát követett el. A kiváló író inkább tehetett volna szolgálatot a hazánknak, ha a legelső pillanattól kezdve a kolozsvári hírek szerint nap-rap után tömegmunkások fordultak elő, vagy Romába, hogy ott a kolozsvári sztrájk előtt a damaszki — kevésbé demokratikus és humánus — eseményekről gondoskodják. A kormány viszont megkönnyítette volna Barbusse tanulmányját azzal, hogy a fővárosban rendelkezésre bocsátja azt a romantikus anyagot, amely után érdeklődött. Miért vitték le Kisenevbe? Miért rendelték melé a lábbadozó Tatarescut és Stefanescu

cseudőparancsnokot? Nagy kontraszt van Duca és Tatarescu vendéglátó kedvessége között. Tatarescu ugylátszik bűnbakja Bratianu Jonelnek valamennyi határozatlanságában. Ez az ellentét számomra érthetetlen. Mindenesetre a kormány meg lehet elégedve, hogy témát adott Barbusse-nak legközelebbi művének megírásához.

— *Mi a véleménye a Cuza-ügyről?*

— A Cuza-ügyet ketté kell tagolnom. Magyarországi vonatkozásában azt kell mondanom, hogy meglep a magyar kormány magatartása. Egyik államban sem csinálnak olyan lármát a nemzeti szuverenitás illuzórikus témája körül, mint Magyarországon és mégis Cuza köthetett olyan megállapodást, amely ezt a szuverenitást sérti. Erdélyi vonatkozásában nem tételezlek fel annyi naivitást Cuzáról, hogy higgye, sikerülni fog neki az erdélyi magyarok és az erdélyi zsidók között választalat építeni. Ugyancsak naivság volna tőle, ha elhiszi, hogy sikerül a budapesti ébredőket rábírn arra, hogy lemondjanak ezredéves álmaik teljesüléséről.

Miért engedett Angheliescu?

— *Mit szól miniszterelnök ur Angheliescuhoz?*

— Angheliescu érdeme, hogy Ducának alkalmat adott parlamenti beszédének elmondására, amelyben felvilágosította őt, hogy nem a boldogszigetén lakik, hanem egy üvegházban a civilizált világ középpontjában. Angheliescu javaslata meddő volt, a pártérdektől vezetett. Azt hitte, hogy olyan törvényjavaslatot alkot, melyet a jövő nemliberális kormányának a Népliga intervenciójára meg kell változtatnia és ekkor mintha látná az ellenzékben levő „Viitorul” támadásait, amelyekben a módosításért a kormányt hazaárulónak bélyegezte volna meg. De ellenük sült el a fegyver. Hálával adózhatunk Angheliescunak azért is, hogy alkalmat adott Ducának annak bizonyítására és szükségességének hangsúlyozására, hogy minden államnak respektálnia kell az aláírását.

— Az engedmény, amit most a liberálisok igényelnek s esetleg meg is adnak, arra lesz jó, hogy Ugron Istvánnal, a Magyar Párt elnökével tárgyalásokat kezdjenek egy megegyezésre a községi és később esetleg az általános választásokra. Inkább egy ilyen határokon belüli megaláztatás, — különösen, ha haszonnal jár — mint egy külföldi megegyezés.

A beszélgetés áttért a Magyar Pártira és

Vörös, kipállott gyermektestet Höfer-crémmeel kell bekenni

kerakata, gyári árszámokra is. **Storn** v. Regale Ferdinand

ngorál

helyre és tekintés **RETI**

SZV.-TÁRS. butortermék

szobában itt szerzethetik **tisztított.**

az ezzel kapcsolatos problémákra, mire Vajda miniszterelnök a következőképp folytatja:

— Eddig érthető volt, hogy a Magyar Pártban bizonyos ellentétes felfogások voltak a vezetők között és hogy egységes taktikai eljárás nem alakulhatott ki a pártban. Most, hogy a tömegek megszólalhattak és a Magyar Párt szervezkedése teljes egészében megindult, a kisebbségeknek egy olyan felelős vezetőszerkezetük lesz, amely nemcsak jogokat követelhet, hanem kötelezettségeket is vállalhat. Ha meglesz a kisebbségi egyesülés, akkor meg vagyok győződve, hogy a pártvezetőség nem holmi averescanus paktumokra, vagy magát kortesfogásokkal lealacsonyító liberális ígéretekre fogja alapítani taktikai álláspontját. Részemről a gyulafehérvári táborzatokban foglalt politikai elvek intézményes biztosítása nélkül nem

tudom elképzelni a kisebbségi kérdés végleges megoldását.

Ami a politikai helyzetet illeti, Duca nyilatkozata óta tisztán láthatjuk a helyzetet. A liberális kormány és a liberális párt teljesen közömbösen tekint az összes ellenzéki román pártoknak a felfogását, annak ellenére, hogy ezek a román ságnak kilentizédrészét alkotják, illetve képviselik és egyetlenegy párt barátságáért küzd: a Magyar Pártéért. Ezért logikusan következtetjük, hogy a Magyar Párt által véli a kormány helyzetét fenntarthatni. A Magyar Párttól látszik tehát függni, hogy a kormány marad e, vagy bukik. Ha nem így volna, akkor Moseiu, Tatarescu, Chirculescu, Lepadatu, Duca és Constantinescu faneled nem lótnának futnának annyit, csak hogy megkaparintassák a Magyar Párt kezét.

Nyolcmilliót

fizetett rá az állam az erdélyi aranybányákra

Szerdán ül össze a bányákat kommercializáló bizottság

(Bucuresti Bukarest, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kereskedelemügyi minisztériumban most dolgoznak az erdélyi aranybányák kommercializálása tervzetén. Az eddigi rendszer alapján a kincstár nyolcmillió lej fizetett rá a bányákra.

Tanasescu mérnök, mint a minisztérium szakértője végiglátogatta a bányákat és tapasztalatai alapján tett javaslatot a kommercializálásra. Javaslátát a szerdán összeülő bizottság fogja tárgyalás alá venni.

Zirelsohn főrabbi interpellációja

a zsidó diákok szombati iráskötelezettsége ellen

A parlament tagjai olcsóbb szobákat akarnak a bukaresti szállodásoktól
Tatarescu felvilágosítása a háromszéki panamák ügyében

(Bucuresti-Bukarest, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Stefan Joan elnökölt. A miniszterek közül Vaitoianu, Chirculescu, Cipeaiianu és Lepadatu vannak jelen. Aftan szóvateszi, hogy a földmívelésügyi miniszter módosítani akarja tisztán liberális érdekből az agrártörvény 147. és 148-ik szakaszát. Cipeaiianu kijelenti, hogy nincsen szó módosításról, ilyenre senki sem gondol. Aftan replikájában kijelenti, hogy Cipeaiianu nincsen tisztában a helyzettel, mert a módosításról szóló javaslatot a szenátus már megszavazta.

Zirelsohn kisenevi főrabbi a zsidó diákoknak a szombati irás alól való felmentését teszi szövé.

Elpanaszolja, hogy Beszarábiában olyan helyeken, ahol a tanulók többsége zsidó és ilyen alapon fel kell menteni őket a szombati iskolabajárás alól, nemcsak, hogy ezt nem teszik, hanem sok helyen még az írásra is kötelezik őket.

Bebteanu a suceavai prefektus és a szászok visszaéléseit ismerteti. Elmondja, hogy hamis iratokat adott ki olyanok számára, akik emigrálnak. Chirculescu kijelenti, hogy Beszarábiában tényleg még nincsen bevezetve az anyakönyvi rendszer s így a papok állítják ki a házassági bizonyítványokat. Ha történetek visszaélések, a bíróság a bűnösöket felelősségre fogja vonni.

Dan Sever a szilágymegyei jégkárosultak részére segélyeket és kukorica vetőmagot kér. Chirculescu válaszában kijelenti, hogy már megtették az intézkedéseket, hogy a szilágymegyei károsultakat kisegítsék.

Lényegtelen javaslatok megszavazása után az ülés véget ért.

A szenátus ülésén Hasnas elmondja, hogy a Gorzs és Hunyadmegyét összekötő nagy hid össze van rongálva s így

a hunyadmegyei bányamunkások elemelm ellátása nehézségekbe ütközik.

Spekulánsok ezt ki is használják, mert a munkások duplán kell megfizessék az árakat. Példákat hoz fel, hogy milyen különbség van a termelők és a viszonteladók között. Azonkívül kéri, hogy a fővárosi szállodások adjanak nagyobb árkedvezményt a parlamenti tagoknak. Moseiu kijelenti, hogy a gorzsi hidat ki kell cserélni és amíg ez megtörténik, még ideiglenes hiddal sem tudnak segíteni a bajon.

„La Carnaval“ -- Goldstein & Co
Oradea-Mare, Bulv. Reg. Ferd. 7.

Kézimunkaanyagok

kelimfüggönyök,északi gyapju gyári áron. — Kérjen mintaküldeményt.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és borsági zsidó ság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 83 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 880 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnymutatási csak a forrás megjelölésével engedélyes meg.

A mai naptár

Szombat
Szida: Vajécá
5686. Kiszlev 11.
1925. nov. 28.

Végtelen élet

Bolygók bolyongnak, tengerek libegnek,
párzó kedvétől ujul meg majd a föld,
fogyó kupánkba uj napfényt ki tölt:
erő az, mámor, mely elre intett.

Unom a törvényt, mely rejteztve mélyen
mágusoknak mutatja nagy útja ivét —
En szivemben érzem a végtelen szívét,
hosszám a titok szól lepleten éjben.

Milliom éve atomnyi porszem
csillámjában ott égett sorsom:
a miriádok sorsa s én bus lelke
árnyéka suhant az égi bolton.

Milliom éve szabadult csakért,
szabadult erőért lendül az élet,
erény, erőszak, mámor és vétek
ezért feszült csak, semmi másért.

Fájdalmam: élet, halálom: élet,
tagadásban is igenlés harsan,
végtelen élet, végtelen dallam,
én igazáért sorsom odaadtam.

Salamon László

— Dr. Hantké Artur ma délután 3 órakor a Poale Cedek imaházában Palesztina-problémákról előadást tart.

— Karikaturaalbum a cionista konferenciáról. A jövő hét folyamán a Kadima kiadásában egy album jelenik meg, amely a most lezajlott országrészi cionista konferencián résztvevők karikatura gyűjteményét foglalja magában. A karikatúrákat rendkívül ötletesen Ferency Sándor fiatal művész rajzolta, akinek bár ez lesz a nyilvánosság felé első kezdő lépése — olyan művészetet produkált, amely a legnagyobb reményekre jogosít. Az album izlées kivitelben jelenik meg és 200 lejért már most megrendelhető a Kadima nyomdánál Str. Baron L. Pop 10.

— Zsidó államtitkár Lengyelországban. Varsóból jelentik: A jelenlegi pénzügyi államtitkár minden valószínűség szerint már a közeli napokban vissza fog lépni. Helyébe Szereszevski szénátort, a zsidó klub tagját fogja a kormány kinevezni arra az állásra. Szereszevskit az ország egyik legkitűnőbb pénzügyi tekintélyeként ismerik és Lengyelország pénzügyi újjáépítése körül nagy szerepet szánnak neki.

— Aki Capablancát először megverte. Moszkvából végre nemcsak szovjetpolitikáról, nem új gazdasági kurzusról jön hír, nem jobbfelé való orientációról a külpolitikában, hanem egy komoly és szép taktikai érzéket és számító talentumot eláruló, okosságát igénylő sportról. Moszkvában zajlik le a sakkjátékosok világvérsenye. Tartakover és Lasher és Grünfeld, Jates, Rubinstein, Romanovskij vonultak föl és a nagy sáerek reményében a dél-amerikai Capablancát. Minden figyelem feléje irányult és ime Capablancát, a világbajnokot — levágták. A harminc partiban Capablancát tizen-nyolcat nyert, nyole játszmája remis-vel végződött, négyet pedig elvesztett. A sakk-krónika pedig ridegen följegyzti, hogy első vereségét egy tizenöt-estendőös fin okozta, egy Botwinig nevű zsidó-gyerek. Pélóránál tovább nem tartott a nagy

Salétromsó

(Natronsalpéter). Majoranna, Coriander.
Koseriú só. Igmándi, Ferencz József
keserű viz kapható nagyobb mennyiségben

LÉB Fivérek, nól,

Cluj. — Telefon 471.

Manométereket

és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal
GÁSPÁR műszerész, Arad
Str. Horia I. (v. Széchenyi-u.)
Javítás véget beküldött műszereket állásba helyezésével ellátva, rövid idő alatt vizsgaküldöm. Telefon 315 sz.

Zsák
Ponyva

Mindennemű célokra
legelőnyösebben beszerezhető

Albala Izsó
Timisoara

Piata Traian No 10

DURA
BATERIE

sakkmeister és a fiúcska közötti torna. Botwinig sakkot mondott és két három figurájával üldözni kezdte a nagy sakk-játékos királyát. Capablanca minden kombinálókészességét latbavetve igyekezett visszavonulásokkal, fedezésekkel új pozícióba jutni, de a zsidó gyerek szívós és kegyetlen volt és nagy taktikusnak bizonyult. Capablanca megbukott. Fanyarul kezet fogott a gyerekekkel, jól megpogottatta a fiatal csontokat és a kis Botwinig fölsziszszent. „Bácsi, ne bántson — szolt — nem a kezemmel csináltam, hanem a fejemmel“.

— **A zilahi zsidó árvagondozó művészestélye.** A zilahi zsidó árvagondozó e hó 29-én, vasárnap nagyszabású művészestélyt rendez árvainak felségélyezésére. A művészestély keretében Erdély legkiválóbb művészei lépnek fel. Enekszámokat Lévy Ilonka, a kiváló operanékesnő ad elő. Rochlitz Vincéné urasszony pompás zongorajátékával fog excellálni. Utána Adler Ernő, a fiatal, de máris komoly sikerekre visszatekintő hegedűművész ad elő a legnagyobb zeneszerzőktől koncertszámokat. Ugyancsak hegedűjátékkal szerepel a műsoron dr. László Vilmos hegedűművész is. Giszkalay János verseteket olvas fel, Spéter Henrik pedig román költők műveiből recitál. Az estély iránt máris nagy érdeklődés mutatkozik és bizonyos, hogy sokáig emlékezetes sikerjegyében fog lezajlani.

— **Briand akadályozta meg Zita és Ottó letelepedését Magyarországon.** Budapestről jelentik: Amint az eddigi jelek igazolják, Ottó főherceg hívei Ottó javára akarták kiharaszni Albrecht főhercegnek előretörését. Ottó pártján levő mánások ugyanis elhatározták, hogy Zita exkiralynét és Ottó főherceget visszahozzák Magyarországra. Már ki is választották letelepedésükre a helyet. A választás Csurgóra, Károlyi József gróf kastélyára esett. Amikor így mindent elkészítettek, akkor a legilletékesebb helyre fordultak engedélyért, ahonnan azt a határozott választ kapták, hogy Magyarország nyugalma érdekében a letelepedést nem adják meg Zitanak és Ottónak. Briand kijelentette, hogy minden erejével szembeáll ama kísérletnek, hogy Zita és Ottó bármilyen címen, bármilyen minőségben Magyarországon letelepedhessenek. Az Ottó pártiak ebbe a döntésbe nem akartak belenyugodni és most az Albrecht-féle mozgalmat akarták felhasználni arra, hogy tervüket keresztülvigyék és a telepedésre az engedélyt kieszközöljék. Mozgalmuknak azonban most sem volt semmi eredménye.

— **Eljegyzés.** Kohn Rezsínke Küküllőszéplak és Vogel Jenő Ruscova jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Jajna Mihály Emberfő eljegyezte Hersch Eszti urleányt Rettegről. (Minden külön értesítés helyett.)

Berkovits Fánit Marghita eljegyezte Müller Jenő Jitouról.

— **Ujjalakult a Hakkinor zsidó zeneegyesület.** A kolozsvári Barisszia kezdeményezésére november 26-án zeneértő zsidó fiatal emberek, részint Barissziánusok, elhatározták, hogy reorganizálni fogják a Hakkinor zeneegyesületet. A Hakkinor ideiglenes vezetői Kővári József és Szilágyi Endre. A Hakkinor ezután felhívja az összes kolozsvári zsidó zeneértők figyelmét, hogy a zsidó zene kultiválása érdekében jelentkezzenek a zeneegyesületbe való felvételre. A Hakkinor az összes zsidó zeneértők bevonásával végleges és új vezetőséget fog megválasztani. A Hakkinorba való felvételre jelentkezni lehet, szombat kivételével mindennap a Hitachud Barisszia irodájában, Cluj Calea Reg. Ferdinand 48.

— **Megint „igazoltatnak“ a budapesti egyetemen.** Budapestről jelentik: A Magyar Tudományegyetemen tegnap ismét megkezdődtek az igazoltatások. Az elmúlt éjszaka ugyanis ismeretlen tettesek több teremben levették a keresztet, letépték és összetépték a hiszekegyet tartalmazó plakátot és az egyik teremben, ahol Szentmiklósi rektor szokta előadásait tartani, rátették az asztalra. A keresztény diákok erre a kapuhoz állottak és hozzákezdtek a zsidó diákok igazoltatásához. Egy bajtársi küldöttség felkereste Szentmiklósi, aki megígérte, hogy erőlyes nyomozást kezd a tettesek kézrekerítésére. Ezután a kapuknál igazoltató diákok abba hagyták a zsidó diákok igazoltatását.

— **Egyetemi hallgatók újévi kérésnek katonai felmentést.** Bukarestből jelentik: A hadügyminisztérium a diákoknak a katonai szolgálat elhalasztásáról szóló kérvények benyújtási határidejét január elsejéig meghosszabbította.

* **Idei friss csukamárolaj,** mustárliszt megérkezett a Rózsa M. Royal-drogeriába Cluj, Fötér.

— **A Palesztinahivatal közleményei.** 1. Legközelebbi transzport december 2-án szerdán délelőtt 11 órakor indul Clujból Constancába. 2. Az összes vidéki emigránsok úgy intézzék ügyüket, hogy lehetőleg ehhez a transzporthoz csatlakozzanak. 3. A hajó december 4-én pénteken indul el Constancából. A hajón rituális koszt kapható. 4. Mindenkit táviratilag értesítettünk arról, hogy utlevélét vizumozták. 5. Dr. Weisz Fülöp főtárhár elköszönt a transzportot Constancába s a vonatou elintéz minden elmaradt nyugta- és theoda-ügyet. 6. Akinek vizum ígértetett s értesítést nem kapott, azonnal forduljon személyesen vagy sürgőnyileg a Palesztinahivatalhoz. 7. December 1-én tal a transzporthoz vizumot nem kaphatunk. 8. Külön vagonokról a Palesztinahivatal előre gondoskodik. 9. Vizumot kapott: Perl Mendel Bálán Cluj, Berger Helén Ipp, Kahan Feivis Rosavlea, Turmann Lina, Turmann Eti Poieni de submunti, Pollák Calea Viseul de sus, Goldner Márton, Goldner Hermann, Rosenfeld Helén (Porcsalma, Szatmármegye).

— **Gróf Bánfiy Miklós megszerezte az „Ellenzék“ részvénytöbbségét?** Bukarestből jelentik: A „Cuvantul“ szerint Bánfiy volt külügyminiszter az erdélyi magyar politikai életben tevékeny részt vesz és az „Ellenzék“ részvénytársaság részvénytöbbségét is megszerezte. Ugyancsak a „Cuvantul“ arról is értesült, hogy a Magyar Párt és a kormánypárt között közvetlen tárgyalások indultak meg.

— **Uj Esperanto-tanfolyamok a Kereskedelmi Akadémián.** A kolozsvári Esperanto-club elnöksége további új tanfolyamot rendez az Esperanto nyelvből Cornea professzor vezetésével. A két hónapig tartó kurzusra a díj 200 lej, amelyből újságírók, tanárok, diákok 50 százaléka kedvezményben részesülnek. Jelentkezési ívek az Esperanto tözsdében, (Calea Regela Ferdinand 2. a.) és az Akadémia főpörtésánál van ak. Az első megbeszélés a tanórak időpontjára nézve dec. 1-én este 8 órakor lesz a Kereskedelmi Akadémián.

— **Reinhardt válópörének epilógusa.** Pozsonyól jelentik: Reinhardt Miksa, a híres rendező válópörében a pozsonyi ítéletábla tegnap hozta meg ítéletét. Mint ismeretes, Reinhardt legutóbb visszavonta felesége, Else Heims ellen beadott válópörét. A bíróság, akkor úgy határozott, hogy a költségeket mindkét fél egyenlő arányban viseli. E határozat ellen az asszony védője főbebezzést adott be. Erre hozott most a Tábla döntést, amelynek értelmében Reinhardt, mint férj egyedül tartozik viselni a válópör költségeit, amelyeket százezer cseh koronában állapítottak meg.

— **Zavargások és ostromállapot a kötelező kalapviselés miatt.** Angorából jelentik: A nemzetgyűlés megszavazta a kötelező kalapviselést. Emiatt Erzerumban rendzavarások voltak, amelyekkel kapcsolatban számos letartóztatás történt. A kormány egy hónapra ostromállapotot rendelt el.

— **Ujra Svehla kabinet alakul Csehszlovákiában.** Prágából jelentik: Politikai körökben híre jár, hogy Svehla volt miniszterelnök, mint a legnagyobb parlamenti párt vezetője, befejezte a koalíciós kormány megalakítására vonatkozó tárgyalásait. Még e héten megalakul az új nemzeti koalíció kormánya, amelyben az iparospárt is benne lesz. Hír szerint Malypetr, Dolansky és Becka távoznak, az unifikációs és közlekedési minisztériumot likvidálják. A belügy, pénzügy és vasutügy élére pártönkivüli szakemberek kerülnek. Az iparospárt megelégszik a postaügyi miniszterséggel. Lehet, hogy az agrárokat csak Svehla fogja képviselni. A szocialisták részéről Winter és Bechyns kap tárcát.

— **Felolvasás.** Dr. Tulogy János szombat este 8 órakor a Patak utcai Építőmunkások Otthonában vetített képekkel illusztrált felolvasást fog tartani észiai és itáliai utjáról. Vendégeket szívesen lát.

— **Bágyadt, levert, dolgozni képzetelen egyéneknek a természetes „Ferencz József“ keserűviz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodás munkaképességét.** Beható kórházi kísérletek alapján bebizonyult, hogy a **Ferencz József-viz** rendkívül jótékony hatású hashajtó. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **Ki utazik Bukarestbe? Akiel dolgaik a közeli napokban Bukarestbe szölitarak, ne felejtsek el, hogy november 28-ikától december hó 6-ikáig a kolozsvári Magyar Színház társulata játszik Bukarestben, a Teatrul Popularban (Bulevard Elisabeta 25.) Esti előadás kezdete háromnegyed kilenckor. Szombaton és vasárnap délutáni előadás is van 4 órakor.**

— **Szerencsétlenség a bányában.** Petro-senitől jelentik tudósítónk: A nyugati bánya egyik munkáscsapatja szétszerelt bányacsillót szállított egy emelkén keresztül munkahelyére. Szállítás közben a csille egyik kerekére váratlanul Seres György 53 éves bányamunkás fejére esett, fejét betörte és a létráról leesdorta. Esméletlen állapotban szállították a bányatársulat kórházába.

* **Értesítés** A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy tulhalmozott nagy szappankészletemet gyári áron alól forgalomba hozom. Ezen elárusítás azonban december 10-ig tart. Kérem a n. é. közönséget ezen kedvező alkalom kihasználását. M. Rózsa Royal-drogeria Cluj, Fötér.

— **A kolozsvári zsidó árvagondozó műsoros táncestélyét** december hó 5-én, szombaton este tartja a Newyork összes termeiben. Békébéli bálók hangulata fogja betölteni az estélyt, melyért a rendezőség nyújt teljes garanciát élükön dr. Leitner Fülöp elnökkel. A műsoron szerepelnek: Dr. Marton Ernő prólogot mond, Havas Irénke ének számot ad Hermann Katica zongoraművésző kíséretével, Rózsa Ili művésznő énekel dr. Kerpich Ákosné zongora kísérete mellett, Adler Ernő gordonkaművész hangversenyez. A nívós műsor és az estély iránt, mely jótékony célt szolgál, az egész városban nagy érdeklődés nyíltánul meg.

* **Dr. Radnay és Fényes Janka** tánciskolájában a *reformatus kollégium tornatermében* december 2-án kezdődnek az új kolonok. Tanítási napok: hétfő szerda, péntek. *Uj cserkészkolon!* Minden vasárnap délután 4—8 óráig táncgyakorló (koszoru) délután Varga táncanárrel együtt *jazzband zenekarral.* Bővebb felvilágosítás a falragaszokon, kérjük elolvasni.

* **Biztosítsuk életünket és vagyunkat a Franco-Romana Alt. Biztosító Rt.-nál. Képviselet az ország minden helységében.**

— **Félmillió lopás a nagybányai aranybányánál.** Tudósítónk jelentik: Szerdán éjjel ismeretlen tettesek behatoltak az állami bányák nemestémraktárába, ahonnan hetvenkét kiló dászér ezüstöt loptak el. A bányagazgatóság feljelentésére a rendőrség megindította a titokzatos ügyben a nyomozást.

— **A román írók szövetsége Barbusse ellen.** Bukarestből jelentik: A román írók szövetsége foglalkozott Barbusse látogatásával és a következő határozati javaslatot hozta: A román írók szövetsége nem tartja helyénvalónak Barbusse inspekciós jellegű látogatását. Tekintve, hogy a látogatásnak politikai tendenciája volt, a román írók szövetsége nem fogadhatta Barbusset úgy, mint ahogyan a szövetség a külföldi írókat fogadni szokta.

* **Hercules Babyház** ezúton értesíti a n. é. vevőközönségét, hogy raktárát a már eddig is közzismert baby-árunkon kívül: női, férfi és gyermek kötöttárukkal, harisnyával, szalag, csipke, divatgombok és mindenféle rövidáruval dusan felszerelte és azokat feltűnően olcsón árúsítja a Wesselényi M.-u. 12. sz. alatti üzletében.

— **Ausztria rendjelet alapít művészek és tudósok kitüntetésére.** Bécsből jelentik: A szövetségi kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy új rendjelet alapít művészek, tudósok, írók, nagysikerű komponisták kitüntetésére és még karácsony előtt kibocsátja a rendjelet szabályzatát. Lesz egy nagy aranyérem, amelyet csak ritka esetekben fog adományozni a köztársasági kormány nagyon kiváló tudósok, képzőművészek, írók és zeneszerzők kitüntetésére és lesz egy kisebb rendjelet is, különösebb érdemek jutalmazására.

— **Egy örült ügyvéd rémtette.** Nagyváradról jelentik: Dr. Balázs Jenő nagyváradi ügyvéd, aki nemrégiben nősült meg, az elmúlt éjszaka megörült. Rohamában kést rántott elő és feleségét összevissza szurkálta. Felesége kirohant az erkélyre és ott eszméletlenül esett össze. Az örült ügyvéd tettségét követése után kirohant az utcára, majd nevelőanyja lakására ment, ahol érthetetlen szavakat mormolva, újra dühöngeni kezdett. Az előhívott mentők végül is kényszerubbonyt húztak rá és beállították az elmekórházba. Felesége állapotja életveszélyes.

* **Purgó** az egyetlen biztos hashajtó. 1

K

Egy új konyhai szék

és dr. Marton Ernő

Erő

83 lei, negyeddéve

egész évre 850 lei.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

Bukaresti szék a farsang

szép.

KÖZGAZDASÁG

Országos akciót indítanak a városi épület- és földadó törvényjavaslat ellen

A háztulajdonosok országos szindikátusa állásfoglalásra készül

(Cluj-Kolozsvár, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közöltük annak idején, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter költségvetési beszédében bejelentette, hogy a kormány felhatalmazása alapján egy speciális bizottságot delegált azzal a rendeltetéssel, hogy készítsen egy törvényjavaslatot, melyben felhatalmazzák a városokat és községeket, hogy szükségleteik fedezésére időnkint épület- és földadókat vessenek ki. A pénzügyminiszter azt is közölte, hogy ezt a törvényjavaslatot a kormány rövidesen a parlament elé szándékozik nyújtani.

A miniszteri nyilatkozat természetesen rendkívül nagy nyugtalanságot keltett, annál is inkább, mert a liberális kormány adópoli-

tikája már eddig olyan súlyos terheket rótt a városok és községek lakóira, amelyek teherbírást jóval felülmulják. A terv ellen az országos gazdasági érdekcsoportok állást foglalnak és országos akciót akarnak folyamatba tenni.

A kolozsvári háztulajdonosok szövetsége a napokban foglalkozott ezzel a kérdéssel és elhatározta, hogy a legszélesebbkörű akciót indítja meg. A kolozsvári kezdeményezést a Háztulajdonosok Országos Szindikátusa magáévá tette és december 13-ára elnöki tanácsülést hívott egybe Brassóban, amelyen a kolozsvári szövetség elnöke határozati javaslatot fog benyújtani az új adómérvénylet ellen.

Egy év alatt 2050 fizetésektelenség, 297 csőd és 1737 kényszeregyezés volt Magyarországon

Smith főbiztos október havi jelentése

(Budapest, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) Smith népszövetségi főbiztos ma tette közzé október havi jelentését Magyarország szanálásáról. A jelentés szerint a szanálási akció program szerint és minden fennakadás nélkül folyik. Az államháztartás október havi bevételei 58,9 millió aranykoronát tettek ki, ami azt jelenti, hogy

a bevétek tízmillió aranykoronával meghaladták az előirányzott összeget.

A költségvetési év első három hónapjának eredménye azt mutatja, hogy a tényleges bevételek összhangban vannak a szanálási programban előirányzott összeggel. A novemberi előirányzatnál

szemben a bevétel 3,3 millió aranykorona fölösleget mutat.

A jelentés további során Smith főbiztos vázolja a szanálással járó egyéb gazdasági megrázkódtatásokat és többek között felemlíti, hogy

Magyarországon tíz hónap alatt 2050 fizetésektelenség, 297 csőd és 1737 kényszeregyezés volt.

A jelentés export-import statisztikájából kitűnik, hogy Magyarország ez év elejétől kezdve havi átlagban 58,4 millió aranykorona értékű árut importált külföldről, míg ezzel szemben az exportált áruk értéke 52,7 millió aranykoronát tett ki.

† Kormánykiküldött megy Budapestre a hadikölcsönök rendezése ügyében. Bukarestből jelentik: A kormány Budapestre küldi közelebről Petru Dreganescut, a jóvátételi bizottság igazgatóját, hogy tárgyaljon a magyar kormányval a hadikölcsönök vények (rente de razboi) rendezése ügyében.

† Francia majoritás a Herzsabányánál. Nagybányáról jelentik: Az erdélyi sajtóban megjelent azon hírre, hogy a Herzsabányák részvételét a nagybányai Phönix kényszerítő részvénytársaság szerezte meg, a Phönix vezetésének nyilatkozatát adott az Uj Kelet munkatársának, amelyben kijelenti, hogy a Herzsabánya részvé-

nyeinek csak egy kis töredéke van a Phönix tulajdonában, míg a bányarészvények többségét egy francia érdekeltség tartja kezében, amelynek központja Párisban van.

† A Berkovits-bankház móratorium-kérésének epilógusa. Bukarestből jelentik: Mint ismeretes, a Berkovits bankház móratoriumot kért a Soc. Marseilles párisi bankháztól a háború óta fennálló 2 millió arany lej adósságának megfizetésére. A Berkovits-bankház ellen emiatt erős támadást intéznek különösen a „Cavantul“, amely azt írja róla, hogy kompromittálja az országot, mert a bankház abból a jövedelemből, melyet a petrollembonokból élvez, könnyen kifizethette volna ezt az összeget.

† Választmányi ülés a Sfatulnál. A kolozsvári Sfatul Negusoresc hétfőn este félkilenc órai kezdettel választmányi ülést tart, amelyen a napi problémákon kívül egy önszervezési szerv létrehozásáról fognak tanácskozni.

† Szatmári állat- és terménypiaci árak. Szatmárról jelentik: A tegnapi hetivásáron a buza és rozs ára, amely két héten át erősen esett, ismét megszilárdult és elérte a két hét előtti árat. Az állatvásáron exportkörben volt nagy vétel. Állatarak: kivitelle alkalmas prima ökör 22-24, vágómarha 15-18, fejős tehén 6-9 ezer lej, hizott sertés 34-36 kilónként, igazló párja 13-15,000, kociló párja 20-23,000, 2 éves csikó párja 16-19,000 lej. — Gabonaneműk: buza 800-810, rozs 470-500, árpa 500-510, zab 480-510, új tengeri száraz 420-430, új tengeri nyers 370-400, napraforgó 650-700 lej mázsánként.

† A nagybányai állami bányák kommercializálása. Nagybányáról jelentik: Bukaresti jelentés nyomán mi is megírtuk, hogy a kormány elhatározta, hogy a nagybányai állami bányákat rövidesen kommercializálja. Ezzel kapcsolatosan dr. Jancu, az állami bányák főigazgatója kijelentette, hogy bár a mielőbbi kommercializálást igen üdvöské tartaná, — ebben az irányban még semmiféle pozitív intézkedés nem történt a kormány részéről.

† Sörgyárosok a lokális sörgyárak felállítását ellen. Bukarestből jelentik: Az UGIR tegnap délután a fővárosi iparkamarában ülést tartott, amelyen a munkásbiztosító-törvényjavaslatról foglalkozott. Ülést tartott tegnap a sörgyárosok szindikátusa is, amelyen a szesz-törvényjavaslatról foglalkoztak. Elhatározták, hogy memorandumot adnak át Bratianu Vintilának, amelyben rámutatnak, hogy a javaslatnak az a része, amely a lokális sörgyárak felállítását lehetővé teszi, sérti a nagyipar érdekeit.

† Csödbe jutott egy szászrégeni fatermelő. Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi törvényszék Teplánsky Emil szászrégeni fatermelő ellen elrendelte a csődöt és csőd-gondnokká dr. Harsia János szászrégeni ügyvédet nevezte ki. Teplánsky egy évvel ezelőtt néhány millió lej passzívával kényszeregyezséget folytatott és a törvényszék a passzívák rendezésére egyévi haladékot adott, de ezalatt az idő alatt sem tudott kötelezettségeinek eleget tenni.

TÓZSDE

November 27-én

A lej: Zürichben 236 00, Párisban 11 80, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A devizák a mai napon sokat lanyhultak. Az üzletös és azonban elég gyakori. A következő árfolyamok alakultak ki.

Bécs 30 50—31 00, Prága 6 45—6 50, Budapest 322—324, Páris 8 38—8 40, Zürich 42 20—42 45, Newyork 217 00—219 00, London 1058—1062, Milánó 8 36—8 90.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 60, Amsterdam 208 70, Newyork 519 20, London 2515 00, Páris 2000 00, Milánó 2096 00, Prága 1537 50, Budapest 72 70, Belgrád 917 50, Bukarest 236 00—236 00, Varsó 74 50, Bécs 73 15.

Bukarest. Devizák: Páris 8 60, Berlin —, London 1063, Newyork 218 75, Milánó 8 92, Zürich 42 40, Bécs 31 15, Prága 6 25, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 810, német márka 51 50, leva 1 55, török lira 125, font sterling 1059, francia frank 8 90, svájci frank 42 00, olasz lira 8 85, drachma 2 90, dinár 890, dollár 218 00, lengyel forint 32 50, osztrák schilling 31 00, magyar korona 30 50, cseh korona 8 40, belga frank —, holland forint —.

a vasár

(Cluj-Kolozsvár tudósítójától.)

erős havazás és hátralévő mérk lenné teszi. E labdarúgó-szakszerkesztőségün napra tervezett hírtelen változást szándékozik

A kolozsvári kintének a tav anyagiag kevés torlódása teljes Igy a városköz bonyolítására, szólnán egyetlen nek, aligha ke-

Hakoa... párisi Red Star a párisi futball zépeurópa két patát, a bécsi akarja megnye Amennyiben a kívül az új év cíója lesz.

Mennyibe zelem“ Bécs trák főváros sportközvélemé tartja izgalomb funk onáriusa egy Bécs-be ir kiderült, hogy get (15—16 ez azért a szivess egyesület két — a Temesvár csapat rendel Bécs reprezent játékos is szer lapok olvasói Temesvár által győzel-m érték

SZINH

Vasárnap: „F... kowska... Hétfő: Szület, Szerda, dec. 2. (Premier) Péntek: „M... Lipkowsk

Kiurina h gyar Szinház háznak tegnap — valljuk be — zát eredményez közönség egy legalább is ez a bécsi opera hangversenyét hallgatta végig ragyogó művésztott hallgatóina zengő, mély felgőség az összes lik át és a leg és egyszerűen Bizet, stb. sz publikum nem érző és mégis

A sz... Orlov. Ah... ésszer lesz bel tette ragyogó ratos Orlovot. merne rá, hogy foglalta ezt a összes jövedeleket étermekben eg

Nagy szenzáció!

A Renaissance

áruházban, Calea Regale Ferdinand 15.

Üzletfelosztás miatt

nagy végeladás.

Az összes, raktáron levő áruk minden elfogadható árért lesznek **klárusltva.**

Nagy maradékvásár

a Pööriz tu-
többségét egy
melynek köz-

mórtorium-
ból jelentik:
mórtoriumot
ztól a háboru
gának megfi-
emiatt erős
antul", amely
az országot,
ből, melyet a
zethette volna

tuinál. A ko-
fön este fél-
ülést tart,
al egy önsze-
guak tanács.

nypiaci árak.
hevivásáron a
e át erősen
e a két hét
kőrkörben volt
kalmas prima
fejős tehén
36 kilónként,
párja 20—
9,000 lej. —
ozs 470—500,
tengeri szá-
rs 370—400,
ent.

ányák kom-
lennik: Baka-
rtok, hogy a
agybányai ál-
lializálják. Ez-
állami bányák
ár a mielőbbi
tartaná, — eb-
pozitív intéz-
széről.

s sörgyarak
jelentik: Az
si iparkamará-
nkbásztosító-
Ülést tartott
sa is, amelyen
ontak. Elhatá-
ak át Bratiann
ak, hogy a ja-
kális sörgyarak
nagyipar ér-

régeni fater-
: A marosvá-
Emil szársz-
esődöt és eső-
ásrégeni ügy-
y évvel ezelőtt
szeregyerséget
essivák rende-
de ezalatt az
égeinek eleget

ad 11-80, Buda-
ai napon sokat
elég gyakori. A

5—6-50, Buda-
Zárich 42-20—
London 1058—

60, An ssterdam
a 2515-00, Páris
1887-50, Buda-
karest 236 00—

s 8 60, Berlin
218-75, Milánó
5, Prága 6-25,
on 810, német
lira 125, font
0, svájci frank
na 2-90, dinár
t 32-50, osztrák
0-50, cseh korona
rint —

SPORT

Elmaradnak a vasárnapi mérkőzések

(Cluj-Kolozsvár, november 27. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban váratlanul beállott erős havazás és hideg az őszi bajnoki forduló hátrélvő mérkőzéseinek lebonyolítását lehetlenné teszi. Ennek megfelelően N. Manta, a labdarúgó-szakosztály elnöke ma délelőtt közölte szerkesztőségünkkel, hogy a bajnokság vasárnapra tervezett utolsó fordulója az időjárás hirtelen változása miatt elmarad, illetőleg halasztást szenved.

A kolozsvári egyesületek aggodalommal tekintenek a tavaszi mérkőzések elé, mert az anyagilag kevésbé kiadós bajnoki mérkőzések torlódása teljes tavaszi programjukat kitölti. Így a városközi és barátságos mérkőzések lebonyolítására, amelyek szerény bevételre szolgálván egyetlen bevételi forrása egyesülteinknek, aligha kerül sor.

Hakoa—Spárta mérkőzés Párisban. A párisi Red Star érdekes szenzációt készít elő a párisi futballközösségnek. Január 7 ére Középeurópa két legnagyobb klasszisu futbalcsapatát, a bécsi Hakoaht és a prágai Spártát akarja megnyerni egy exhibíciós mérkőzésre. Amennyiben a mérkőzés létrejön, ugy kétségkívül az új év egyik legnagyobb sportszenzációja lesz.

Mennyibe került Temesvárnak a „győzelem” Bécs „válogatott” jai főit? Az osztrák főváros sportéletét egy, részben a romániai sportközvélelmenyt is közlelebről érdeklő boirány tartja izgalomban. A temesvári Kinizsi egyik funkcionáriusa, a bécsi származású Wagnernek egy Bécs-be írt levelével kapcsolatban ugyanis kiderült, hogy a temesvári szövetség 500 shillinget (15—16 ezer lej) fizetett a bécsi WAC-nak azért a szíveségért, hogy a bécsi elsőosztályú egyesület két játékosát — Feigl és Schneidert — a Temesvárra küldendő városi válogatott csapat rendelkezésére bocsátotta. Így tehát Bécs reprezentatív csapatában két elsőosztályú játékos is szerepelt. Ezekután a temesvári sportlapok olvasói is számot adhatnak maguknak a Temesvár által a mérkőzésen aratott 6:2 arányú győzelem értékéről.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

OPERA ROMÁNA.

Programul săptămânal.
Vasárnap: „Eus.” (Margareta sine epében Lipkowska Lidia, mint vendég)
Hétfő: Szünet.
Szerda, dec. 2: „Le jongleur de Notre Dame.” (Premier)
Péntek: „M. Butterfly.” (Cio Cio San szerepében Lipkowska Lidia, mint vendég)

MAGYAR SZÍNHÁZ

Kiurina hangverseny a kolozsvári Magyar Színházban. A kolozsvári Magyar Színházban tegnap este olyan esemény volt, amely — valljuk be őszintén — bárhol másutt telt házat eredményezett volna. Nálunk — sajnos — a közönség egyre jobban távolodik a színháztól, legalább is ezzel magyarázható, hogy Kiurina Berta, a bécsi opera nagynevű énekesnője tegnap esti hangversenyét csak nagyon kisszámú közönség hallgatta végig. Kiurina pompás énektudása és ragyogó művészete nem mindennapi élvezetet nyújtott hallgatóinak. Szopránja csodásan kristályos, a zengő, mély fekvésű hangoktól az erőteljes csengésig az összes skálákon játszi könnyedséggel siklik át és a legnehézebb feladatokat is tökéletesen és egyszerűen oldja meg. Mozart, Schubert, Strauss, Bizet, stb. szerepeltek programján. A kisszámú publikum nem győzte eléggé ünnepelni a mélyen érző és mégis leheletzerűen finom művésznőt.

A színházi iroda közleményei

Orlow. Ahogy a gyémántot csiszolni kell, amíg ékszer lesz belőle, ugy csiszolta, csinosította a tette ragyogó ékszerré a színház a híres 194 karátos Orlowot. Még a régi híres cári udvar se ismerne rá, hogy Kolozsvár milyen ragyogó keretbe foglalta ezt a híres ékszert, amely most társas ékszerteleken, házi bálkozok, mulatóhelyeken és éttermekben egyedüli beszédtemája a kolozsvári

közönségnek. Ma megvolt az első nagy próba díszletekkel és jelmezekkel. A színház igazgató-sága ezúttal se a hívt közönséget a főpróbára, de már az úres nézőtérben lézengő egy-két újság-író és színcész szemében is felcsillant már a premier-est ellenállhatatlan sikere. Lengyel irón ragyogó toalettjei és Neményi Lili híres jókedve eseményei lesznek az előadásnak. László Ándor porosz hercegéről még soha fogunk beszélni Kolozsvárott és ihász Aladár még sohasem készült ilyen ambícióval mint éppen erre a szerepre, hogy a kolozsvári közönségnek felejtethetlenté tegye az Orlowot.

Magyar Színház heti műsora

Szombat d. u. az Orlow előkészületei miatt délutáni előadás nincs.
Szombat este 8 órakor: Orlow (Operett újdonság, először. Lengyel Irénnel, Neményi Lilivel, László Ándorral, Ihász Aladárral, Leővey Leóval. Másékelten emelt helyekkel. Premierbilet 20 szám. Sorozat 126)
Vasárnap d. u. 4-kor: Orlow (Esti rendezés helyekkel. Lengyel Irén, Neményi, László, Ihász és Leőveyvel. Sorozat 127)
Vasárnap este fél 9-kor: Orlow (Bérletszűnet, másékelten emelt helyekkel)

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Péntek és szombat, nov. 27 és 28. „Az utolsó ember”. Világhírű tragédia, 6 felvonásban, filmre alkalmazza Chad Mayer regénye után. Főszerepben Emil Jannings.
Urania-mozgó. Péntek és szombat, nov. 27 és 28. „Trisvan és Isolda”. Világhírű legenda a XII-ik századból, 12 felv. Történelmi film, Irlanda népeletéből.
Apollo-mozgó. Péntek és szombat, nov. 27 és 28. „Hindu síremlék”. II. ik rész, 7 felv. Utolsó és legszebb rész.

Siessen a Magasin Elysee-

be, Cluj, Cal. Regele Ferdinand No 22.
(volt Wesselényi Miklós utca)

Ahol üzletiszervezés miatt az **összes rövid és kötött árúkat** női, férfi és gyermek harisnyát, keztyűt, himzést, csipkéket, kalapbánsznyt, kalapkeleket és az összes raktáron levő árúkat, amíg a készlet tart **rendkívül olcsó áron árúsítjuk**

A kis UNDERWOOD írógép
3 és 1/2 kg.

Irodai, utazási és magánhasználatra.

6 és fél dollár havi részlet.

Díjtalan bemutatás országszerte. Prospektu sál szívesen szolgál a Bureau „Hermes” iroda, Cluj, Str. Radu (Bocska-utca) 4. Underwood író, másoló, szöszrosító és számlógépek gyári képviselője. Áv. cím Hermes, Cluj. Telefon 11-01.

ruházkodhat!

Figyeljen	Figyéljen.
Téli felöltő, dublé, csak	1600
Téli felöltő, I-a, dublé, csak ..	2100
Téli felöltő, angol kalma, csak	3000
Téli hosszú fekete kabát, csak	2400
Téli hosszú fekete I a kabát, csak	3000
Téli hosszú kabát, szőrmézse...	4200
Színes, fekete vagy kék ruha készen	1900
Egész finom esővethő előkészítve	2800
Mért után	3600

Állandó ragv választék bel és külföldi esőv ták n.

GENTLEMAN

ÁRUHÁZ
Str. Reg. Ferdinand (Wesselényi-utca)
Párisiannal szemben

HÓCIPŐK

SÁRCIPŐK

Aki jó hó- és sárcipőt akar venni, az kérje a világhírű „Hutchinson 1850” márkát. Csakis ezen védjeggyel eredeti.

Raktáron levő **valodi angol** szöveim-öl
legeleg ansabb ruhakat
jutányos és elő ycs feltételek mellett készitek.
Herkovits Jenő uri szabó
CLUJ, v. Bólyai- és Szentgyörgy-u. sarok

APROMIRDETÉSEK

Két intelligens szövid zaidő fiatalember, lehetőleg központőn, szép, világos szobát keres decembe 1 e
Cím: Lóbl Lajos, Keren Hajjeszod iroda, S. r. Barón L. Pop 10 sz. 286

Hölgyek figyelmébe!
Mindenemű modern hajmunkák, tambourir választék, kizárólag előrendű anyag s készítmény, L'Oreal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vidékre is eszközölök. Vágot hajjat kicsinyben és nagyban veszek.
Kassa Gyula Cluj Str. Memorandului 10

Pérfikalapokat fest, tisztít, formál, és vasal
Fehér István, Cluj Str. Memorandului 21. Redout épület

Jól bevezetett illatszertár Nagyváradon, hosszabb szerződéssel átad. Ajánlatok Blum, O ader-Mare, Pascal Eminescu 2, szám alá címzendő.
Uj, modern brotát selyem salongarnitara, 2 kis esztallal és egy nagy selyem paraván, hi tel n elkötözés miatt sürgösen eladó. Cím a kiadóban. 280

MARTIN PAL Jun.
Cluj, Piata Mihail Viteazul 25.
כשר ועלכווארען פאבריק
ערויינט אללערלייח ועלכווארען פאבריקעסע ווערען פאדעש פער נאכנאמע פערעקטוארט. פרייקארטאנט אונד הכשר אונד פערלאנגען.

PARFUMS-POUDRES-LOTIONS
L.T. PIVER
AZURÉA POMPÉIA
FLORAMYE TRÉFLE INCARNAT

Roth
cipés.nél
Szép u. 2 szám alatt készülnék a legújabb divatu
cipő-kölniegeességek.

Használjunk kizárólag
כשר כשר
PLANTOL
legjobb nőv.ingzsiirt, mert ez ilszta, egészséges és klados!
Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készül, szigoruan ortodox rituális előírás szerint.
Képviselei: **HARTIG & HIENZ Cluj**
Str. Juliu Maniu 8, Telefon 1-18.

December 1-én megnyilik **ALBERT**
ארטה. כשר
étterme
a Luther-sörccsarnokban, Széchenyi tér 18.

Eladó ház K. lozsváron, Piata Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 32 sz. alatt, felerészten, vagy egészben. —
Tejjes üzletheberendezés.
Hordók, 50 drb. (s 500—700 liter. Sajtkeésztésre alkalmas gépek (3 drb) és egy 5 lóerős motor. Vajkeésztésre alkalmas gépek (2 drb).
Felvilágosításai szolgál **Rudolf Mosse** hirdetői vállalat, Cluj, Str. Regina Maria 87.

כשר אונד גוט איזט נור בעק קאפכעע

Nyomdák! Könyvkötészetek!
Fűződrótot minden számban és mennyiségben szállít gyári áron a **Tip. Fraternitas** Cluj, Str. Barón L. Pop 10. Ajánlatul szívesen szolgálunk. Nagyobb tételnél vitkére is utazunk.

Ezüstöt!
a legmagasabb napi áron vásárol a **Tacumul** ezüstáru és cvöcsközgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

SŐNYAI
Str. Juliu Maniu 7.

Anyahelyettest keresek árva leányom mellé, feltétlenül intelligens, jó megjelenésű, művelt, finom lelkületű urnót vagy urhölgyet, ki háztartást is érti. Aki rémet, franciát is jól tud, vagy zsidó valár, e önyben részesül. — Ajánlatokat életrajzzal, fényképpel, bizonyítványokkal, referenciákkal és igény megjelölésével — Anyahelyettes, uri családnál" jelige alatt a **Radio** hirdetősi vállalathoz, Cluj, kérek intézni. 234

Aranyér
„Anusol“ Goedecke
aranyér ellen löbb mint 25 éve a legjobban elismert szer. Egyszeru alkalmazás, biztos siker. — Minden fájdalmat azonnal megszünet és meggyógyítja agyuladt, sebes és vérző helyeket. — Cirtalmas alkairészektől mentes. Reggel és este egy kupocská lesz a végbélbe bevezelve. Minden patikában és drogériában kapható.
RAKTÁR F.H.MEES BUKÁREST CALEA-GRIVIETI 61

Valodi angol szövelkülönlegességek raktáron minden angol és francia uri szabó-
A. KLEPNER (volt Eisen-szűtőszűcsűzet)
Cluj, Calea Victoriei 2 sz.

Rendkívüli alalmi árak!
I-a szines french ing csak 260 lej
Selyem elejü ingek, legfinomabb kivitelben csak .. 350 lej
WEISS SIEGFRIED
kalap- és uridivat áruházában, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

Gajzágó Márton
Cluj, Str. Regina Maria No 24.
késes, műköszörős, műszerész, nickelőző telep.
חלפים ונד איממער
אים לאנער

Kárpitos kellékek
Afrik I-a, Gradlik, Vlaszovászson, Gurtnik, Spárgák, Hessian
BOSKOVICS JÓZSEF CLUJ
szák és ponyva kölcsönzési és eladási üzlete
Strada Regina Maria 15 sz. Telefonszám: 910.

Ardeessen az Uj Keletben!

szekessé...
bivatal é...
Kleppner...
Pop. (Br...
Földön: S...
Kiadóh...
M. Sz...
Készítők...
Kész...
1925 nov...
A...
a...
(Cluj-K...
tudósítóját...
Aronovits...
Foundation...
ma fogadt...
jövetele né...
adta:
— Az...
sem és be...
koknak a...
kedők és...
gálni. Eze...
helyeken...
diumáról,
hogy az...
megkezd...
ramarossz...
gilag elis...
formalítás...
Joint Re...
és megke...
— A...
téré meg...
az egyko...
főtítkárá...
tárgyalás...
már lép...
ron volt...
alatt, am...
léteben...
névében...
a kisipar...
tek részt...
nem is...
hanem...
ki műkö...
hogy sz...
intézet...
a Joint...
rulását,
millió l...
—
megind...
érdeklő...
miatt a...
jöttem...
sitása...
ügyben...
Fischer...
a Zsidó...
alapító...
presszi...
nálható...
amit l...
nál, az...
denkít...
debb...
zsidó...
—
az ak...
nagyo...
ciák...
lyezés...
hajlan...
boosá...
szágb...
olyan...
az ér...
nak...
zéstő...
fokoz...
A...
zsidó...
Join...
Elm...
Bosz...
dik...